

KARAZIN UNIVERSITY

II МІЖНАРОДНА
ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЯ

*Екологічна безпека –
сучасні напрямки та
перспективи вищої освіти*

ЗБІРКА
МАТЕРІАЛІВ
ДОПОВІДЕЙ

25
ЛЮТОГО
ХАРКІВ

2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА
Навчально-науковий інститут екології
Кафедра екологічної безпеки та екологічної освіти

Екологічна безпека – сучасні напрямки та перспективи вищої освіти

**II Міжнародна Інтернет - конференція
25 лютого 2022 року**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

м. Харків - 2022

Харків
2022

2. Бегма Н. А. Використання кормів): підручник. Дніпро: Ліра, 2018. 168 с.
3. Лавринюк О. О., Бурлака В. А. Зоотехнічний аналіз кормів. Хімічний та атомно-адсорбційний аналіз кормів: навчальний практикум. Житомир: Житомирський національний агроекологічний університет, 2016. 110 с.

УДК: 504.06

Ольга ДЕРИК, ст.викладач каф. океанології і морського природокористування
Дмитро ШЕЛІНГОВСЬКИЙ, студент
Одеський державний екологічний університет

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЧОРНОГО МОРЯ

У публікації взято до уваги екологічний стан Чорного моря, а саме його північно-західної частини. Моніторинг проблем та шляхи їх вирішення, основні фактори забруднення, вплив на біорізноманіття та якість морської води, проблеми використання мінеральних ресурсів та забудовування берегової лінії, визначено найбільш придатні для рекреації ділянки, які є екологічно безпечними для відпочинку.

Ключові слова: екологічний стан, аудит, біорізноманіття, хімічне та фізичне забруднення, прибережна зона, мінеральні речовини, рельєф побережжя, каналізаційні стоки, стан гідросфери, побутові відходи, місцеве населення, екологічний слід, навколишнє середовище, довкілля, стан Чорного моря, північно-західна частина Чорного моря.

В публикации взято во внимание экологическое состояние Черного моря, а именно его северо-западной части. Мониторинг проблем и пути их решения, основные факторы загрязнения, влияние на биоразнообразие и качество морской воды, проблемы использования минеральных ресурсов и застройки береговой линии, определены наиболее подходящие для рекреации участки, которые экологически безопасны для отдыха.

Ключевые слова: экологическое состояние, аудит, биоразнообразие, химическое и физическое загрязнение, прибрежная зона, минеральные вещества, рельеф побережья, канализационные стоки, состояние гидросферы, бытовые отходы, местное население, экологический след, окружающая среда, состояние Черного моря, северо-западная моря

The publication takes into account the ecological condition of the Black Sea, namely its north-western part. Monitoring problems and ways to solve them, the main factors of pollution, impact on biodiversity and marine water quality, problems of mineral resources and coastline development, identified the most suitable for recreation areas that are environmentally friendly for recreation.

Key words: ecological condition, audit, biodiversity, chemical and physical pollution, coastal zone, minerals, coastal relief, sewage, hydrosphere, household waste, local population, ecological footprint, environment, environment, Black Sea state, northern western part of the Black Sea

Чорне море – притулок мільйонів живих біологічних організмів. Воно є джерелом великої кількості культурних та історичних скарбів. Дивовижний екологічний баланс Чорного моря був суттєво порушений внаслідок постійно зростаючих потреб держав, які займаються збором корисних елементів, що містяться в морі, а також внаслідок методів морського промислу, що

застосовуються цими країнами. Сьогодні Чорне море - це синонім словосполучення «забруднення моря» пов'язане із надмірним виловом риби та фізичними змінами, заподіяними морському дну, берегу і річкам, що його наповнюють. Баланс екосистеми Чорного моря вже порушений: знищено 80 % рибних запасів, забруднення значно перевищує допустимі норми, і тому море сьогодні знаходиться перед загрозою незворотної втрати своїх природних активів.

Територіальні водні ресурси України в Чорному морі займають 24850 кв. км, шельф становить близько 57 відсотків загальної його площі. На території України знаходяться 14 основних лиманів і естуаріїв загальною площею 1952 кв. км, 8 заток площею 1770 кв. км, 19 приморських водно-болотних угідь загальною площею 635 тис. га. Чорне море з басейном понад 2 млн. кв. км майже ізольоване від Світового океану і його незадовільний екологічний стан зумовлений значним перевищенням обсягу надходження забруднюючих речовин над асиміляційною здатністю морських екосистем. А це в свою чергу призвело до бурхливого розвитку евтрофікаційних процесів, значного забруднення (в тому числі мікробіологічного) морських вод, втрати біологічних видів, скорочення обсягу рибних ресурсів, зниження якості рекреаційних ресурсів, виникнення загрози здоров'ю суспільства.

Зараз найбільш важливими та актуальними для Чорного моря є 5 проблем: зниження біологічного різноманіття, зменшення запасів промислових видів риб та неконтрольований вилов риби, руйнування берегів, забруднення морського середовища, вплив морського транспорту. На території смт. Затока знаходиться з'єднання Дністровського лиману з Чорним морем, де знаходиться так зване Дністровсько-Цареградське гирло, яке відіграє величезну роль в житті Чорного моря. Але на жаль, і в такого чарівного місця є безліч екологічних проблем, саме через такі проблеми і зменшується популяція морських та прісноводних риб, з кожним роком стає все більший розвиток ціанобактерій, які не дають водним мешканцям доступ до повітря. Нами було проведено оглядовий аудит якості стану води в Чорному морі та оглядовий аудит місцевої іхтіофауни, визначено основні прибережні види рослинного та тваринного світів, створено власне соціальне опитування місцевого населення на обізнаність ними екологічних проблем та мешканців підводного світу.

Список використаної літератури

1. Посібник для вчителя до Комплексу із вивчення Чорного моря http://awsassets.panda.org/downloads/black_sea_book.pdf
3. Микола Хвилько екологічна безпека України навчальний посібник, Київ-2017, 267 ст.
4. Концепція екологічної освіти України : Рішення Колегії Міністерства освіти і науки України 13/6-19 від 20.12 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01#Text>.
5. Ящук Л. Б. Практикум з основ промислової екології: навч. посіб. для студ. спец. 101 – Екологія, спеціалізації «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

6. Шелінговський Д. В., Дерик О. В. Екологічні проблеми Дністровського лиману. Матеріали ІХ Міжнародної наукової Інтернет-конференції молодих вчених: «Екологія, неоекологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»: Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна навчально - науковий інститут екології, 25 листопада 2021 р. м. Харків.

УДК: 502/504

Василь КОНІЩУК, д-р. біол. наук., проф.

Інна ШУМИГАЙ, канд. с.-г. наук

Інститут агроекології і природокористування НААН, м. Київ

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Глобальні кризи зумовлені глобальними світовими процесами. Боротьба за природні ресурси супроводжується погіршенням стану екосистем. Баланс між людиною, живою та неживою природою можна досягти за рахунок розумного пристосовування правових та політико-економічних важелів, а також збереження природних циклів.

Ключові слова: глобалізація, екологічні проблеми, природні ресурси.

Глобальные кризисы предопределены глобальными мировыми процессами. Борьба за природные ресурсы сопровождается ухудшением состояния экосистем. Баланс между человеком, живой и неодушевленной природой можно достичь за счет разумного приспособления правовых и политико-экономических рычагов, а также сохранения природных циклов.

Ключевые слова: глобализация, экологические проблемы, природные ресурсы.

Global crises are caused by global world processes. The struggle for natural resources is accompanied by the deterioration of ecosystems. The balance between man, living and inanimate nature can be achieved through the reasonable adaptation of legal and political and economic levers, as well as the preservation of natural cycles.

Key words: globalization, ecological problems, natural resources.

Нове тисячоліття зумовлює до новітньої зміни всього соціального та буттєвого простору. Процес трансформації реальності розпочався у середині минулого століття, що був спровокований надстрімким розвитком техніки, що мала наслідки суттєвої глобальної науково-технічної революції. Тотальне забруднення планети, використання природних ресурсів, не відновлення екологічного потенціалу та біорізноманіття провокує погіршення умов проживання на Землі.

Відрізняє сучасне явище глобалізації від попереднього два фактори: масштабність (колись це регіональна трансформація, а нині це увесь всесвіт) та темп (повільні, але впевнені зміни на початку, а зараз дуже швидкий у 40–50 разів пришвидшений і незворотний вплив на умови повсякденного життя). Процеси породжені новітніми відносинами мають суперечливий характер, оскільки у за-